

Schets 4 – Rijkdom is niet alles

A. Doel

1. *Betekenis benoemen* - Inzien dat rijk zijn niet zozeer te maken heeft met geld en goederen, maar met het vrezen van de Heere.
2. *Actualiteit aangeven* - Mondiaal gezien zijn wij hier allemaal rijk. Toch gaat het om de vraag wat in ons leven op de eerste plaats komt, want daar waar onze schat is zal ook ons hart zijn. Hoe gaan wij om met al het goede dat we van de Heere gekregen hebben?
3. *Christus centraal stellen* - De Heere Jezus heeft Zijn leven gegeven om zondige, rusteloze mensen rijk te maken in Hem. Het Koninkrijk van God en alles wat daarbij hoort, worden je toegeworpen als je in geloof je vertrouwen op de Heere stelt.

B. Achtergrondinformatie

In Spreuken 15:16 en 17 lezen we het verschil tussen rijkdom naar wereldse maatstaven en rijkdom in Gods oog. *‘Beter is weinig met de vreze des HEEREN, dan een grote schat en onrust daarbij. Beter is een gerecht van groen moes, waar ook liefde is, dan een gemeste os en haat daarbij.’* Een uitwerking van deze verzen:

Weinig is het tegenovergestelde van *een grote schat* in het tweede gedeelte van vers 16. Het gaat dus om weinig materiële goederen, bezittingen, geld.

Voor een uitwerking van de term *vreze des HEEREN* zie de aantekeningen in schets 1. De Heere vrezen is zoiets als de houding van een kind tot zijn vader: respectvol, met eerbied voor de Heere, een kinderlijke omgang met en vertrouwen op de Heere.

Een grote schat duidt op veel geld, bezittingen en materiële goederen.

Onrust, zonder rust en vrede, wordt veroorzaakt door een leegte, die steeds opgevuld moet worden. De diepste oorzaak van onrust is een leven zonder God.

Groen moes is een groenteschotel, alleen maar een bijgerecht. Simpeler kon de maaltijd niet zijn. *Liefde* staat tegenover de *haat* waar het tweede gedeelte van vers 17 over spreekt.

Het eten van een *gemeste os* was in Israël iets speciaals. Vlees was een luxe en werd alleen gegeten door welgestelden.

Rijkdom wordt in de Bijbel niet afgewezen, het hoeft niet iets verkeers te zijn. Denk bijvoorbeeld maar aan Abraham en Job. Het gaat allereerst om je houding ten opzichte van je bezittingen, of het nu veel of weinig is. Zie hiervoor ook Spr. 30:8-9.

De Bijbel leert ook nergens dat rijken altijd slechte mensen zijn die naar de hel gaan, en dat arme mensen altijd goed zijn en in de hemel komen. Rijkdom is geen zonde, je mag ook genieten van alles wat de Heere je geeft. Maar hierbij moeten we ons wel steeds afvragen wie of wat er op de eerste plaats in ons leven staat. De Heere Jezus zegt dat daar waar je hart is ook je schat zal zijn (Matt. 6:21).

De Bijbel waarschuwt ervoor dat rijkdom gemakkelijk hoogmoedig kan maken en een afhankelijk leven in de weg staat. Rijkdom kán het ingaan in het Koninkrijk der hemelen ook erg moeilijk maken; denk aan het voorbeeld van de kameel die door het oog van de naald moet gaan (Matt. 19:24). De zonde is wel de oorzaak van het schrijnende verschil tussen de grote luxe van de rijken en de pijnlijke armoede van de armen. De harten van alle mensen moeten vernieuwd en geheilgd

worden. En zolang dat niet gebeurt en Jezus Christus niet is teruggekomen, zal er een groot verschil blijven tussen arm en rijk. Vraag aan ons is: welke schatten verzamelen wij, en wat doen we met alles wat we ontvangen hebben?

Suggesties voor verdieping

- **Bijbel:** Gen. 13:2,15; Gen. 14:21-24; Job 29:12-16; Ps. 128, 133; Luk. 12:13-21; Luk. 18:18-30; 1 Tim. 6:6-8, 9-10, 17-19.
- **Geloofsbelijdenis:** H.C. zondag 42, 50; NGB art. 37 (het laatste oordeel, waarin een ieder rekenschap af moet leggen van zijn daden).
- **Literatuur:** Dr. D. Martyn Lloyd-Jones -De Bergrede -Uitgeverij Groen

C. Suggesties voor de avondinvulling

Niveau 1	Niveau 2
Alternatieve startopdracht <i>Rijkdom is...</i> Schrijf deze vraag op enkele A-viertjes. Geef de blaadjes door in groepjes en laat iedereen zijn antwoord opschrijven, het stuk papier wat hij beschreven heeft omvouwen en het blad doorgeven. Als iedereen in de groep zijn antwoord opgeschreven heeft, vouw je het blad uit en lees en bespreek je de antwoorden. Kom aan het einde van de avond nog even op de antwoorden terug. <i>Weldoeners</i> Begin de avond met te vertellen over een weldoener uit onze tijd. (Zoek voorbeelden op internet.) Iemand die veel geld heeft en dat geld ook goed besteedt, door veel ervan weg te geven. Laat de groep reageren; wat vinden ze van deze man/vrouw, zouden zij dat ook doen, waarom wel of niet?	Alternatieve startopdracht <i>Wat is voor jou rijkdom?</i> Laat iedereen zijn antwoord op deze vraag (anoniem) opschrijven. Haal de briefjes op en lees de gegeven antwoorden voor. Bespreek de antwoorden, en probeer hierbij alvast enkele Bijbelse lijnen te trekken. Kom eventueel aan het einde van de avond terug op deze opdracht door de vraag te stellen: Ben je anders gaan denken over wat rijkdom is? <i>Stelling</i> www.lcj.nl/verwerkingplus16 www.hhjo.nl/verwerkingplus16 Schrijf de stelling 'Ik ben rijk' op het bord en laat de jongeren in een 'eens' of 'niet eens' vak in de zaal gaan staan. Vervolgens gaan twee jongeren uit de verschillende vakken met elkaar in gesprek over hun standpunt.
Bijbel Spreuken 15:9-17, Mattheüs 6:19-34 Vragen <i>Laat deze altijd aan de orde komen op je verenigingsavond!</i> 1. Welke mensen heeft de Heere lief,	Bijbel Spreuken 15:9-17, Mattheüs 6:19-34 Vragen <i>Laat deze altijd aan de orde komen op je verenigingsavond!</i> 1. Leg Spr. 15:11 eens in je eigen woorden

volgens Spr. 15:9? 2. Wat wordt in vers 13 en 15 gezegd over vrolijkheid? 3. Lees vers 16; begrijp jij waarom het beter is weinig te hebben mét de vreze des Heeren dan veel zonder de Heere? 4. Wat is een schat in de hemel? Zie Matt. 6:19-20. 5. Wat is het verschil tussen heidenen en christenen, volgens vers 32? 6. Wat betekent het zoeken van het Koninkrijk van God? Doe je dat?	uit. Wat betekent dat voor jouw leven? 2. Wat moet je reactie zijn als je bestraft wordt volgens vers 10 en 12? 3. Wat heeft Ps. 133 te maken met vers 16-17? 4. Vind je het moeilijk om Matt. 6:25 elke dag in praktijk te brengen? 5. Hoe zoek je het Koninkrijk van God, vers 33? 6. Wat zijn 'al deze dingen' die je dan vanzelf zult ontvangen?
Keuzevragen Opdrachten 'Wat is rijkdom?'; '1 Tim. 6 en Deut. 8' Vragen 2, 3, 4 Casus	Keuzevragen Opdrachten 'Wat is rijkdom?'; 'Onrustig is ons hart...'; '1 Tim. 6 en Deut. 8' Vragen 1, 2, 3, 5, 6 Casus Stellingen 1, 2
Overige verwerking <i>Krantenberichten</i> www.lcj.nl/verwerkingplus16 www.hhjo.nl/verwerkingplus16 Neem een stapel kranten mee en laat de jongeren (in groepjes) foto's en/of artikelen zoeken die iets te maken hebben met het thema. Laat de groepen na afloop hun keuzes toelichten. <i>Gespreksvragen</i> www.lcj.nl/verwerkingplus16 www.hhjo.nl/verwerkingplus16 Kies enkele vragen uit de schets uit die in groepjes besproken worden. Geef elke groep de opdracht mee om hun antwoord op één vraag (geef elke groep een andere vraag) op een originele manier aan de groep te presenteren. Maak aan het einde gezamenlijk een samenvatting van dat wat deze avond geleerd is.	Overige verwerking <i>Zweedse Bijbelstudie</i> www.lcj.nl/verwerkingplus16 www.hhjo.nl/verwerkingplus16 Lees met elkaar 1 Tim. 6: 7-11 en 17-19 en bestudeer dit gedeelte op de Zweedse manier. Bespreek tot slot de bevindingen van de jongeren. <i>Interviewen van elkaar</i> www.lcj.nl/verwerkingplus16 www.hhjo.nl/verwerkingplus16 Bedenk met elkaar enkele vragen die gaan over rentmeesterschap en de concrete uitvoering daarvan, en laat de jongeren deze aan elkaar stellen door middel van een interview.

D. Antwoorden en suggesties

Opdracht - 'Onrustig is ons hart...'

Probeer met elkaar te ontdekken wat je verstaat onder rust. Echte rust vind je ten diepste alleen in de Heere Jezus, als de relatie tussen God en ons hersteld is. Je kunt misschien in jezelf gedeeltelijk tot rust komen, maar altijd zal er een onrust in je over blijven. Dat komt omdat we geschapen zijn met het doel te leven tot Gods eer. Zolang we niet aan dat doel beantwoorden, is er onrust in ons.

Opdracht - '1 Tim. 6 en Deut. 8'

We mogen genieten van al het goede dat de Heere ons gegeven heeft, maar Hij wil wel dat we Hem ervoor danken en het goede gebruiken tot Zijn eer. Het gaat erom dat we onze hoop op God stellen, en niet op onze rijkdom. Het is goed om het begrip aardse rijkdom en armoede in het juiste perspectief te zien. Als het in huis warm gemaakt kan worden, als je je niet hoeft af te vragen of er morgen brood op tafel staat, als je slechts 8 uur per dag hoeft te werken of naar school kunt gaan, als je een dokter kunt betalen en nog veel meer dingen in je leven hebt die voor veel mensen op deze aarde niet gewoon zijn en daarnaast nog tijd en geld over houdt, hoor je bij de rijken.

Vragen

1. Alle schepselen op de aarde, de wereld zelf en alle mensen met hun bezittingen zijn het eigendom van de Heere. Wij zijn slechts rentmeesters. Dat is wel een verantwoordelijke taak! Denk hierbij eens na over goed rentmeesterschap; wat betekent dat voor je omgaan met de dieren en de natuur? Kunnen we het verantwoorden dat door de rijkdom en luxe levensstijl van het westen de aarde steeds meer beschadigd raakt? De Heere zal eenmaal rekenschap vragen van onze besteding van geld en goed en van onze omgang met de schepping. De aarde is immers des Heeren, van de Heere! De Heere vraagt van ons dat we zuiver zijn in alles wat we doen!
2. a. Geef alle meningen de ruimte; probeer tot een eerlijk gesprek te komen dat uiteindelijk gericht wordt door de normen van Gods Woord.
b. Voor een christen kan het niet het belangrijkste zijn om 'rijk te worden'. Rijkdom brengt juist ook gevaren met zich mee, als je je teveel door het jagen naar geld en goed in beslag laat nemen, trekt het je van de Heere vandaan (lees het maar in 1 Tim. 6:9-10). Vraag de Heere met de woorden van Agur om het 'brood mijns bescheiden deels', dat je genoeg hebt om van te leven. We moeten niet gericht zijn op geld, maar op de Heere. Meedoen aan een loterij is het verzoeken van de Heere. Het wordt wel gelijk gesteld met het op de proef stellen van Gods macht. En als je dat doet, heb je geen (of te weinig) ontzag voor God. Je verwacht dat God in jouw dienst treedt om je een prijs of rijkdommen te verschaffen.
3. Weer de vraag: wat is rijkdom? In de Bijbel is een leven met God een rijk leven. Alle rijkdom van deze wereld verbleekt bij de schoonheid van de schatten die het leven met de Heere met zich mee brengen. Het gaat dan immers om de Heere Zelf. Die God Die veel groter, hoger, rijker, wijzer is dan alles uit deze wereld bij elkaar. En dan het wonder dat je door genade bij Hem mag horen... Dat is pas rijkdom!

4. Hij mist het doel in zijn leven, het loven en dienen van de Heere. Dat alleen maakt rijk, voor tijd én eeuwigheid. Zelfs de allerrijkste mens zal bij het sterven zijn rijkdom achter moeten laten, en verloren gaan als hij zonder Christus geleefd heeft. Bovendien wil een mens altijd meer, meer, meer... Dat maakt onrustig, en die onrust kan alleen door de Heere Jezus veranderd worden in rust.
5.
 - a. Laat de jongeren voorbeelden noemen, uit hun eigen ervaring.
 - b. Laat de groep reageren. Benadruk vervolgens dat je jezelf meeneemt het klooster in. De onrust en zonde van je eigen hart neem je mee.... Bovendien heeft de Heere ons een opdracht gegeven op deze wereld. We moeten het zout en het licht van deze aarde zijn, opdat de Heere verheerlijkt wordt!
 - c. Door geen contacten aan te gaan met andersdenkenden. Door altijd alleen maar in je eigen wereldje te leven. Dat is niet onze roeping!

Stellingen

- Dat kan het zeker zijn; de duivel gebruikt alles wat hij vinden kan om ons bij de Heere vandaan te houden en te krijgen.
- Om stil te kunnen worden voor de Heere zijn er ook uiterlijke voorwaarden waaraan voldaan moet worden. Bespreek met elkaar eens of en hoe je afgeleid kunt worden tijdens je stille tijd.

Vragen

6.
 - a. Geen of weinig harmonie in het gezin, een jachtig leven waarin nauwelijks tijd is voor de Heere en voor elkaar.
 - b. Als het leven met de Heere ware rust geeft, dan ervaart iemand die niet (meer) dicht bij de Heere leeft onrust. Vaak is er maar zo weinig voor nodig om een christen bij de Heere vandaan te krijgen, zoveel zonden en verleidingen komen op ons af. Lauw zijn in het bidden of bijbellezen, ontrouw in de kerkgang, ruzie of jaloezie binnen het gezin; allemaal redenen van onrust. Iets wat de duivel prachtig vindt...
 - c. Om de Heere te vinden moeten we in Zijn Woord zijn, daar heeft Hij Zichzelf aan ons geopenbaard, bekend gemaakt. Biddend lezen uit de Bijbel kan ons weer terug brengen bij de Heere, en het helpt om onze houding te bepalen tegenover de naaste.
 - d. Probeer een open gesprek op gang te brengen. Wijs hierbij ook op het belang van het gezamenlijk dienen van de Heere. Wijs eventueel op mogelijkheden om dit als jongeren thuis te benoemen als er nauwelijks of geen huisgodsdienst plaatsvindt.

Stellingen

Als we naast het betalen van de belastingen nog geld over hebben, is het onze plicht om dat ook op een verantwoorde wijze te besteden. Of het dan om 10% gaat of om een ander bedrag, dat komt dan op de tweede plaats. Als we maar blijmoedig geven van wat we ontvangen hebben.

- Een grote waarheid. Waarbij opgemerkt moet worden dat deze tevredenheid ook een richting moet hebben, namelijk naar Boven. We moeten de Heere danken voor wat Hij ons gegeven heeft.

Landelijk Contact Jeugdwerk
Christelijke Gereformeerde Kerken

E. Extra voorbereiding

- Voor de opdracht 'rijkdom is...' heb je een aantal A-viertjes nodig met deze tekst erop.
- Kleine briefjes waarop de jongeren hun antwoord op de vraag 'wat is rijkdom?' kunnen schrijven. -Zoek op internet informatie op over een hedendaagse weldoener.
- Kranten en evt. scharen en lijm voor de opdracht krantenberichten.
- Voor de Zweedse Bijbelstudie is voor iedereen het te bestuderen bijbelgedeelte op papier nodig (bijvoorbeeld te vinden op Statenvertaling.net).